

OBSAH

Budovičová Viera, Z teórie a praxe jednojazyčného slovníka	65—74
Buffa Ferdinand, Kvantita slovies odvodených od podstatných mien	36—40
Zásady pri ustaľovaní slovenskej botanickej nomenklatúry	244—248
Darovec Miloslav, Stavba vety v románe Petra Jilemnického Kompas v nás	165—173
Dujčíková Viera, O prípone <i>-izovať</i> a <i>-izácia</i>	252—255
Dvonč Ladislav, Skloňovanie substantív na <i>-ea</i> , <i>-oa</i> , <i>-ua</i>	142—144
Horák Gejza, Nové Pravidlá slovenského pravopisu a naša škola	8—19
Rozširujeme a spresňujeme slovnú zásobu žiakov	129—135
Rozhlasová reč	222—228
K jazykovej stránke Rozprávok starej matere	287—298
Horecký Ján, Dnešný stav slovenskej odbornej terminológie	241—244
Poznámky k slovenským názvom hoblikov	248—251
Jenča Imrich, Ako pristupujem k textu	228—231
Jóna Eugen, Štylistika v teórii a v školskej praxi	161—165
Kornejevová A. V., Vyučovacia hodina na tému „Slovo v kontexte a viacvýznamovosť slova“ (preložili Kučerová a Sásiková)	144—149
Oravec Ján, Spojovacia príslovka ako spojka <i>ako</i>	280—287
Orlovský Jozef, Elipsa (výпустka)	275—280
Peciar Štefan, Nové Pravidlá slovenského pravopisu — nástroj zvyšovania jazykovej kultúry	3—8
Petrikovič Ján, Poznámky o strojárskom slangu	255—258
Pranda Adam, Jazykové výrazivo a umelecké postupy Karvašových Pokolení	173—186
O zvukovej kultúre spevoherného jazyka	211—221
Ružička Jozef, Zložené súvetie	27—35
Spojka <i>lebo</i>	135—142
Vytýčený vetný člen	269—275
Sekaninová Ella, Z lexikografickej problematiky	78—82
Smiešková Elena, Exemplifikácia a frazeológia v jednojazyčnom slovníku	74—77
Uhlár Vlado, O žargonizmoch v slovenčine	20—27
Pravidlá slovenskej spisovnej výslovnosti	201—211
Ukážky spracovania slovníka, vypracovali Budovičová, Šalingová, Jakubičková	118—128

Podnety a diskusie

Dujčíková Viera, K diskusií o ekonomických termínoch typu <i>čelovekočas</i> , <i>mašinomestiac</i>	258—259
Dvonč Ladislav, K otázke písania zložených čísloviek	46—49
Písanie mien cudzích miest v učebniciach zemepisu	149—151
Používanie prípon <i>-ár</i> a <i>-iar</i> v spisovnej slovenčine	298—302
Horecký Ján, Pravopis zložených prídavných mien	40—45
Marsinová Marta, Násobiť (deliť) stóm alebo tisícóm	49—53
Z teórie a praxe lexikografie	82—90

Mihál Ján, Taras Bul'ba v preklade Jesenskej — — — — —	186—190
Purgina Ján, Pripomenky k niektorým zemepisným názvom v nových Pravidlách — — — — —	153—154
Úprava niektorých názvov obcí podľa nových Pravidiel — — — — —	155—156
Ružička Jozef, Väzba slovesa učiť (sa) — — — — —	53—54
Šalingová Mária, Z problematiky slovníka cudzích slov — — — — —	90—99
Uhlár Vlado, Predložka <i>u a pri</i> — — — — —	151—153

Drobnosti

Bábkar — babkár 57; Drôt — drôtik — drotovať — drotár 54—55; Dvadsaťjeden, dvadsaťdva, ale dvadsiaty prvý, dvadsiaty druhý 232; Miestny národný výbor v Trstenej 57—58; Niet, nieto, nie je 55—56; Odpoveď na dotaz 307; Ostal sa zvrtať 306; Ostalo ticho 306; Prídavné mená minulé a lanský, vlašajší 302; Rtg snímka 305; Svázarmista či svázarmovec? 232—233; Svorník, svorka či zborník, zvoroka? 56—57; Vybehnuví 304; Za starostlivejšiu korektúru Kultúrneho života 303; Zaplatiť a predplatiť 157—158; Zastať, zastaviť 305.

Posudky, referáty, zprávy

Celoslovenská pracovná porada učiteľov slovenského jazyka, Gejza Horák	61—62
Daneš F. — B. Hála — A. Jedlička — M. Romportl, O mluveném slově, Jozef Ružička — — — — —	238—240
Holub Josef dr. — doc. dr. Fr. Kopečný, Etymologický slovník jazyka českého, Jozef Ružička — — — — —	111—112
Horák Gejza a Mikuláš Rumpel, Slovenský jazyk, Ján Oravec — — — — —	308—309
Kniha o prekládání, Olga Malíková — — — — —	194—199
Kollár Ján, Národné spievanky I. a II. diel, Marta Marsinová — — — — —	190—193
Lesnícky terminologický slovník, Anton Habovštiak — — — — —	105—107
Letecký terminologický slovník, Viera Dujčíková — — — — —	107—109
Lexikografický sborník, Marta Marsinová — — — — —	99—102
Linde M. Samuel Bogumił, Słownik języka polskiego, Ferdinand Buffa — — — — —	112—113
Machek Václav, Česká a slovenská jména rostlin, Anton Habovštiak — — — — —	264—265
Pauliny — Ružička — Štolc, Učebnica slovenského jazyka pre štvorročné odborné školy, Gejza Horák — — — — —	312—314
Pekárek Otakar — inž. Karel Cacek — Mojmír Krátký — dr. Václav Kvičera, Rusko-český technický slovník, Ján Horecký — — — — —	103—105
Porada o českej a slovenskej terminológii, Zdenka Hlaváčková — — — — —	268
Slávnosť odovzdania nových Pravidiel slovenského pravopisu zástupcom pracujúcich, Ladislav Dvonč — — — — —	62—63
Ślawski Franciszek, Słownik etymologiczny języka polskiego, zeszyt 1—2, Jozef Štolc — — — — —	115—116
Slohové úlohy na strednej škole, Miloslav Darovec — — — — —	199—200
Slovenské odborné názvoslovie. Roč. I. (1953), č. 1—12, Marta Marsinová — — — — —	60—61
Słownik staropolski, Katarína Habovštiaková — — — — —	113—115
Stanislav Ján, Slovenská výslovnosť, Štefan Peciar — — — — —	233—238
Slovenský jazyk, Štefan Peciar — — — — —	309—312
Šanskij N. M., Osnovy slovoobrazovatel'nogo analiza, Ján Horecký — — — — —	160
Tekeučev A. V., Osnovy metodiki orfografii v uslovijach mestnogo dialekta, Ján Oravec — — — — —	58—59
Terminológia častí strojov, Ján Oravec — — — — —	263—264
Terminológia galenickej farmácie, Marta Marsinová — — — — —	260—261
Terminológia vodného hospodárstva, Richard Schnek — — — — —	261—263

Ukážkový zošit slovníka maďarského jazyka, Viola Albrechtová —	109—111
Ušakov M. V., Upráštenija po orfografii v srednej škole, Eleonóra Kučerová — — — — —	158—159
Z činnosti terminologického oddelenia Ústavu slovenského jazyka, Marta Mašková — — — — —	266—268
Zoznam tlačových chýb v Pravidlách slovenského pravopisu — — — — —	63—64
Zpráva o činnosti ortoepickej komisie, Štefan Peciar — — — — —	240
Zpráva o slovníkovej excerpčii v Ústave slovenského jazyka, Elena Smiešková — — — — —	116—118
Anketa — — — — —	64
Poznámka redakcie — — — — —	118
Vecný index — — — — —	315—321
Menný index — — — — —	322—324

SLOVENSKÁ REČ

Časopis Slovenskej akadémie vied

Ročník XIX, 1954

Vydalo v Bratislave roku 1954

Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied

Hlavný redaktor dr. Štefan Peciar

Vytlačili Severoslovenské tlačiarne, n. p., Martin

Výmer PIO 18163/50-II/3

KNIŽNÉ NOVINKY ČESKOSLOVENSKEJ AKADEMIE VIED V PRAHE

A. Pultr

Učebnice korejštiny

Úlohou tejto publikácie je podať záujemcom učebnicu nového kórejského jazyka, ktorým sa dnes hovorí. Má to teda byť učebnica praktická, pre účely hovorové. Štúdiom hovorového jazyka je však zároveň dôležitou podmienkou pre všetkých, ktorí sa chcú venovať hlbšiemu štúdiu kórejskej literatúry a kultúry vôbec. Prednosť tohto druhu vydania je kórejsko-český slovník, ktorý je priložený k tejto učebnici ako samostatný zväzok. Publikácia je doplnená radom príloh v originálnom kórejskom písme, aby si čitateľ mohol prakticky vyskúšať svoje vedomosti čítania i písania kórejského písma. Je určená predovšetkým študentom, literárnym pracovníkom a všetkým, čo sa chcú zaoberať štúdiom kórejskej literatúry a kultúry v origináli.

NČSAV, sekcia jazyka a literatúry. Str. 280. Brož. 68,— Kčs, viaz. 73,— Kčs.

A. Pultr

Průruční slovník česko-korejský

Hlavnou úlohou tohto slovníka je podať základy kórejského jazyka a slúžiť všetkým, ktorí sa u nás učia kórejšine a chcú aspoň čiastočne zvládnuť túto reč aktívne. Zároveň má byť pomôckou pre dorozumievanie v dennom styku tým, ktorí odchádzajú na Kóreu. Konečne má pomáhať aj Kórejcom pri štúdiu českej reči. Z tohto dôvodu je pôvodný slovníkový materiál všeobecného rázu doplnený mnohými heslami z rôznych vedeckých, technických a kultúrnych odborov, napr. z prírodných vied, elektrotechniky, výtvarného umenia a pod. Táto potreba viedla k použitiu rôznych značiek, skratiek a mechanického zoskupovania hesiel bez ohľadu na ich gramatickú alebo lexikálnu príbuznosť. Pre celkom rozdielne vyjadrovanie našich spojok, modálnych sloviac a niektorých pomocných slov bolo možné zaradiť do tohto slovníka len základné heslá bez podrobnejšieho vysvetlenia. Celý tento slovník je výbornou príručkou pre učebnicu kórejšiny, ktorá tiež vyšla v NČSAV.

NČSAV, sekcia jazyka a literatúry, strán 256, Kčs 48,—.

A. Dostál

Vývoj duálu v slovanských jazycích, zvláště v polštině

Publikácia určená našim odborníkom-jazykovedcom. Autor v nej rozoberá podstatu gramatického čísla a podrobne sa zaoberá vznikom a zánikom duálu a zvlášť vývojom duálu v polštině. Svoj výklad dopĺňa rozborom duálu v rôznych textoch staršieho obdobia, napr. v staropoľskej biblii kráľovnej Žofie z II. polovice XV. storočia, s rozborom právnických textov z pozdejšieho i novšieho obdobia. Publikácia je doplnená resumé v ruskom a francúzskom jazyku.

NČSAV, sekcia jazyka a literatúry. Str. 96, brož. 33,— Kčs.

Studie a práce lingvistické I

Sborník statí, venovaný k 60. narodeninám nášho popredného jazykovedného bádateľa, akademika Bohuslava Havránka. Obsahuje prevažne state jazykovedné, a to hlavne z okruhov pestovaných jubiliantom. Výnimku tvorí niekoľko rozpráv literárno-historických, ktoré nebolo možné vylúčiť, pretože Havránek má sám k otázkam literárnej

histórie tesný vzťah. Pri vydávaní zborníka i pri výbere príspevkov sa dbalo o to, aby zborník ako celok bol naozaj aktuálny, t. j. aby zodpovedal dnešnému stavu našej jazykovedy, ktorá usiluje o správne, marxistické chápanie a výklad javov. Je však pravda, že niektoré príspevky majú vyslovene diskusný ráz a boli do zborníka pojaté preto, aby svojou podnetnosťou vyvolali tvorivú diskusiu medzi našimi jazykovými odborníkmi. Zborník nám podáva uspokojivú prehliadku našej jazykovedy v jej najdôležitejších odvetviach. Bude slúžiť všetkým, ktorí sa o vývoj a dnešný stav našej jazykovedy odborne zaujímajú a ktorí sledujú vedeckú činnosť akademika Bohuslava Havránka.

NČSAV, sekcia jazyka a literatúry, strán 556, príl. 1, viaz. 66,— Kčs.

SLOVENSKÁ REČ
Časopis Slovenskej akadémie vied
Ročník XIX, 1954, číslo 9—10
Vydalo v Bratislave roku 1954
Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied
Hlavný redaktor dr. Štefan Peciar
Vytlačili Severoslovenské tlačiarne, n. p., Martin
Výmer PIO 18163/50-II/3
Cena Kčs 3,40.
F— 90064.